

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Dominica 1. Adventus.

annum adeo benignitate sua coronavit, Pl. 65. v. 12. ut aræ impletæ sint frumento, & redundant torcularia vino, Joel. 2. v. 25. Deus exaudivit cælum, & cælum exaudivit terram, & terra exaudivit triticum & vinum, quæ nos filios gratiæ exaudiverunt. Of. 2. v. 21.

Præterea verbum Dei purum, cum vero usu Sacramentorum habemus, quod melius est cunctis opibus preciosissimis, imo margaritis, & omne desiderabile ei non potest comparari, Prov. 8. v. 11. Hæc non aliter intueri & considerare debemus, ac si Christus corporaliter ad nos venisset, cum thesauris gratiæ suæ. Sed indignis modis ille accipitur! Tantum enim abest, ut hic vel ille Christo vestimenta sua substernat, ut potius & tunicam ei exueret. Hæc mundi hodierni devotio est!

Cum tabernaculum in V. T. extruendum esset, quilibet de facultatibus suis aliquid ad idem conferre tenebatur. Quod quoque sponte offerebat populus, ut Moses jussisset tandem præconis voce cantari: ne ultra offerrent quicquam in oblationem sanctuarii. Exod. 36. v. 5.

Hodie liberalitas hæc plane desit, plurimi potius ad sese rapiunt, quicquid possunt. Sed nefanda ingratitude hæc est. Quia enim nihil à nobismet ipsis, sed omnia potius à Deo accepimus. ideoque fas erit, cultum Dei hoc ipso sponte promoveri, & nihil intermittere eorum, quæ Christo, ad nos ingredienti, viam sternere possint. Ideo enim Dominos fontis nos constituit Deus, ut in plateas rivuli aquarum deriventur, Prov. 5. v. 16.

Sic & laudis sacrificium sordet, quo Christus hodie excipitur. Si maledictio esset gratiarum actio, tum non pauci forent, quideo

sacrificia sua litarent, eò enim res rediit, ut merito cum Augustino querendum sit: *Plura sunt juramenta, quam verba.* Hoc ipso vero filius Dei non laudatur, sed denuo crucifigitur, Hebr. 6. v. 6. *Non enim minus peccant, qui blasphemant regnantem in cælis, quam qui crucifixerunt ambulantem in terris,* ut Tertullianus ait.

Pii Christiani Hosanna suum Christo accinere, eidemque cum hymno exultationis & gratiarum actionis occurrere debent, hunc circiter in modum:

Hospes veni gratissime, *Salveto hospes optime*
Nos visita sin lumine, *Sons hano otampis eate*
Non despicias molestias, *Et advenis in terris ha*
Qui lito dignas gratias! *Evas ag am hibi graas*
Bist willkommen du edler Gast!
Den Sünder nicht ver schmähet hast!
Und kommst ins Elend her zu mir!
Wie soll ich immer danken dir.

Hoc placebit Deo super juvenum, cornua producentem, & ungulas, Psal. 69. v. 32. Pl. 50. v. 23.

De Secundo.

Pergemus nunc ad alteram partem, *2 vovstav*, sive notitiam Domini nostri Jesu Christi, meditaturi. Hic proponitur nobis in Evangelio hoc nostro:

1. *Tanquam absentium contemplator.* Eminus enim asinam cum pullo videt, & novit quid possessor eorum, discipulis dicturus sit.

Idem plus simplici vice probavit. Nathanaëlem vidit sub ficu, Joh. 1. v. 48. Sciebat, quot viros mulier Samaritana habuerat & quod, quem tunc habebat, non sit vir ejus, Joh. 4. v. 18. videbat hominem cum hydria fictili, Marc. 14. v. 13.

Adhuc hodie exploratum nobis habeamus, nihil adeo clandestino fieri posse, quin sciat omnia, Joh. 16. v. 30. videat omnia, Sir. 23. v. 28. audiat omnia, Ps. 94. v. 9. tanquam Dominus, scrutans cor, & probans renes, Jer. 17. v. 10. & sciens, quid sit in homine, Joh. 2. v. ult.

Reges mundani plerumque oculis alienis cernere, & auribus alienis audire coguntur. Multa eveniunt in ditionibus suis, quæ abstrusa ab ipsis manent, & subditis in nocentum cedunt. Idcirco L. Torquatus, tertia vice in consulem electus, hoc ipso se excusabat, quod caligine oculorum laboraret, dicens: *Indignum esse, Rempublicam ob fortunas civium rei committi, qui alienis oculis uti cogeretur.*

Sed Rex gloriæ noster Jesus, nullis alienis oculis indiget, sed videt propinqua & remota, omnia sunt nuda & aperta oculis ejus, Heb. 4. v. 13. sunt enim multo plus lucidiores super solem. Sir. 23. v. 28.

Hoc in nostrum solatium vergit. Si in angustis versaris, & quidem tantis, ut ignores, quid agere debeas, ut rex Josaphat, 2. Chron. 20. v. 12. conclusus es in cæco carcere, uti Josephus, Gen. 39. v. 20. Sive sedes inter leones, uti Daniel. c. 6. v. 16. sive navem frangis, uti Paulus, Act. 27. v. 41. Sive alio quocunque modo vexeris, noli desperare! sed solatium quære in perspicacissimis oculis regis tui: scit opera tua, & tribulationem tuam, Apoc. 2. v. 9. Videt laborem, & afflictionem, Psal. 10. v. 13. audit clamorem, quem ex corde mæsto ad eum ablegas, Ex. 3. v. 9. Et quando hora ejus veniet, Joh. 2. v. 4. justo tempore videbit violentiam, Ps. 55. v. 10. Ps. 33. v. 14.

Sed & horrendum est! Reperiuntur

homines in diem viventes, & cum peccato jocantes, Prov. 14. v. 9. Non enim credunt Deum observantem se esse, ideo dicunt: Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob. Psal. 94. v. 7.

Sed ô stultitiam! Rex noster videt hic afinam cum pullo, quidni magis homines respiceret, quos ad imaginem creavit, Gen. 1. v. 26. Nunquid ipsi de bobus cura est? quærit Paulus, 1. Cor. 9. ideo vir insipiens sit, necesse est, qui celare opinatur consilium à Domino, Hiob. 42. v. 3. Cognoscit sessionem nostram & resurrectionem nostram. Intelligit cogitationes nostras de longe, Psalm. 139. v. 2. 3. 4. Quod si itaque sapias, mi Christiane! pone Dominum in conspectu tuo semper, Psalmo 16. vers. 8. & ut Poeta canit: Turpe quid aufurus te sine teste time.

Deus enim ubique præsens est, & videt, quæ nullus hominum cernit. Die novissimo omnia in apicem producet, ne otioso quidem verbo excepto, Matth. 12. v. 36.

II. *Tanquam omnium Dominator.* Hoc luculento exemplo probat, quando discipulis suis mandat: Ite in castellum, quod contra vos est, & statim invenietis afinam alligatam, & pullum cum ea: solvite & adducite mihi, & si quis vobis aliquid dixerit, dicite, quia Dominus his opus habet, & confestim dimittet eos.

Hic quatuor Imperativi occurrunt: Ite enim in castellum, inquit Dominus, quod contra vos est. Deinde ait: *Solvite afinam cum pullo.* Tertio, *adducite mihi,* tanquam Domino, qui omnibus creaturis imperare potest, & si quis ideo interpellabit vos, *dicite,* Dominus his opus habet: Sic

Sic confestim, sine ulla tergiversatione dimittet eos.

Ecce! Dominum potentissimum, qui omnia in manu sua habet, & ad obsequium suum flexere potest. Sir. 40. v. 33. & seqq.

Servator noster est Rex Regum & Dominus dominantium, Apoc. 9. v. 16. cui Pater cœlestis omnia subjecit sub pedibus ejus, Psal. 8. v. 7. 8.

In nuptiis Cananæis aquam in vinum transmutabat. Joh. 2. v. 9. deinde ambulabat in mari, ut in terra, Matth. 14. v. 25. Petri retia piscibus replebat, cum antea, per totam noctem laborans, nihil ceperat, Luc. 5. v. 5. Quin imo, cum in mari motus magnus factus esset, vel verbo illud sopire poterat hominibus mirantibus, & dicentibus: Qualis est hic, quia venti & mare obediunt ei, Matth. 8. v. 25. Et cum vestigal pro se & Petro soluturus esset, Petrus hamum in mare mittere jussu inveniebat in primi piscis ore staterem, quem pro eo & se dabat. Matth. 17. v. 27.

Quod si virtute hac præditus fuit in diebus carnis suæ: quanto magis præstabit hoc ad dexteram Dei Patris exaltatus, super omnem principatum & potestatem, & virtutem & dominationem. Eph. 1. v. 21. 22.

Notent hoc, I. *Impii in emendationem.* Securi Epicurei subinde cogitant tantis se viribus niti, quibus se adversus Deum tueri possint, ut Deus ipsos punire nequeat. Sed ô stolidi! quis unquam impune abiit, qui Deo se opposuit! Si exaltatus fueris, ut aquila, & si inter sidera posueris nidum tuum: inde detraham te. Obad. v. 4.

Hatto Archiepiscopus Moguntinus, à muribus consumptus est, ob immanem tru-

culentiam, quam in subditos suos exercuit: & quamvis in flumine Rheni turrim sibi exstrui fecerit, cujus adhuc hodie vestigia videri possunt, putans, se ibidem securum futurum: attamen mures gregatim ipsum insequuti sunt, vindictam divinam in eo perficientes.

Cananæi per crabrones de locis suis ejeti, Joh. 24. v. 12. Antiochus & Herodes à vermibus consumti sunt, 2. Maccab. 9. v. 9. Act. 12. v. 23.

Idem adhuc hodie præstare potest. Et quemadmodum omnes viæ ejus paratæ sunt: sic etiam judicia sua in providentia sua posuit. Judith. 9. v. 5. Punit ille, per Angelos malos æque ac bonos. Punit per homines amicos æque ac inimicos. Punit per cœlum ac terram. Si ipse vult, cœlum, quod supra nos est, æneum: & terra, quam calcamus, ferrea fiat oportet, Deut. 28. v. 23. Punit per ignem, aëra & aquam; punit per bestias & varia insecta; punit per bellum annonæ caritatem & pestilentiam, & ut summatim dicam: Nunquid est numerus turmarum ejus? Hiob. 25. v. 3. Omnibus vero pœnis hisce nihil efficientibus, punit igne infernali, qui nunquam exstinguitur. Esa. 66. v. ult.

2. *Pii in consolationem.* Quia enim cœlestis Rex noster, Dominus est omnipotentissimus, cui cœlum & terra, sol, luna & stellæ, imo omnes creaturæ servire coguntur, ideo ne utiquam diffidere ipsi debemus: Si quidem omnis creatura ad suum genus denovo refiguratur, deserviens ejus præceptis, Sap. 19. v. 6:

Ipsa maria exsiccare potest, & dividere, ut per medium mare iter pateat, Exod. 14. v. 22. Ipse solem sistere potest, Joh. 10. v. 13. ut una dies fiat, sicut duo. Sir. 46. v. 5. Ipse

Ipse igni vim comburendi adimere valet ,
Dan. 3. v. 27.

Ipse conclusit orationum, ut non nocuerint Danieli, Dan. 6. v. 22. Balæna mandavit, ut deglutitum Jonam rursus indemnem evomerit, Jon. 2. v. 1. II. Corvos jussit, Eliæ panem & carnes deferre, 1. Reg. 17. v. 6.

Cape hinc solatium, mi Christiane ! Servator enim tuus adhuc hodie æque dives est, ac fuit ab æterno. Dictum ejus est factum Pf. 33. v. 9.

III. *Tanquã cordium inclinator.* Hic enim Servator, cor possessoris asinæ utut absens, ita flectere novit, ut eam sibi haut invitum in dulgeat. Hoc infallibile argumentum est, quod Rex gloriæ noster, non nudus homo sit: sed simul ille Jehova, de quo scriptum est: Sicuti rivi aquarum, ita cor Regis in manu Domini: quocunque voluerit, inclinabit illud, Prov. 21. v. 1.

Jacobum in patriam rediturientem, Laban persecutus est septem diebus, ut noceret ei: Sed Dominus cor ejus immutavit, ut nihil aspere loqueretur contra Jacob, Gen. 31. v. 24. Prov. 16. v. 7.

Josephus servus erat divenditus, sed Dominus cor Potiphari flectebat, ut gratiam inveniret coram eo, à quo præpositus omnibus, gubernabat creditam sibi domum, & universa, quæ tradita illi fuerant, Gen. 39. v. 4.

Achab Rex persequebatur Prophetas Domini, sed Dominus Abdæ cor flectebat, ut absconderet de Prophetis Domini centum viros, quinquagenos & quinquagenos in speluncis, & pasceret eos pane & aqua, 1. Reg. 18. v. 13.

Judæos omnes cum uxoribus & liberis trucidari jusserat Ahasverus: sed Dominus immutabat animum ejus, ut ad intercessionem Esther edictum illud sanguinarium revocaret, Esth. 8. v. 9. & seqq.

Quomodo Imperatoris, Regum & Principum corda hoc nostro tempore moverit, ut depositis armis pacem illi amplexi fuerint, in propatulo est, nec eget longa verborum commemoratione ! Vere à Domino factum est istud: & est mirabile in oculis nostris, Psalm. 111. v. 23.

Confidamus ulterius potentissimo huic Regi nostro, & cum Davide oremus: Inclina cor meum ad testimonia tua, & non in avaritiam, Psalm. 119. v. 36. Sive ex Psalm. 51. v. 12. Cor mundum creavit in me Deus. Sic Dominus virtutem populo suo dabit, Dominus benedicet populo suo in pace, Psalm. 29. v. ult. Inclinabit super nos misericordiam suam, Esdr. 9. v. 9. Inclinabit quoque cælos, & cum auxilio descendet, Psalm. 144. v. 5. Voluntatem enim timentium se facit, & deprecationem eorum exaudit, & salvos facit eos, Psalm. 145. v. 19. Hoc ab initio mundi fecit, quis enim invocavit illum, & despectus est ? Sir. 2. v. 12. Idem adhuc facit, miserationes enim diluculo novæ, Thren. 3. v. 22. Et porro facturus est. Quoniam prævaluit super nos misericordia ejus, & fidelitas Domini manet in æternum. Psalm. 117. v. 2. Amen, Alleluja!

Laudate Dominum ! Amen,
Amen.